HARİCÎ TELGRAFLAR

Siyaset Âlemi

Orta Avrupada Hava Eyi Değil

Son günlerde yine endişelerimizi tahrik eden haberler meydan almağa başladı. Bu haberler:

Avusturya - Almanya hududunda tahşidat yapıldığını, vaziyetten kuşkulanan bilhassa Çekoslovakyanın seferberlik yapmıya kadar bu endişesini ortaya vurduğunu bildirmektedir. Bu haberlerde mübalağa olduğu şüphesizdir. Fakat vaziyetin gül renkli olmadığı da muhakkaktır.

★

Avusturya ile Almanyanın mütekabilen tahşidat yaptıkları haberi nereden çıkmıştır? Anlatalım:

Avusturya sosyal demokratlarının son isyan hareketi üzerine, Avusturya nazileri Dolfüs hükûmetine yardım etmemekle düşman vaziyeti de göstermedirler. Hâdisatın inkişafını beklediler. Bu hal, bir nevi mütareke idi. Bu mütareke biter bitmez, Avusturya nazileri, İnsbruk mıntakasındaki Alman teşvikatile bazı hareketler yaptılar, Avusturya bundan kuşkulandı. Esasen bu mıntakada, Avusturyadan firar etmiş Nazi lejyonları fırsattan istifadeye hazır bulunmaktadır. Mütekabil tahşidat haberi işte buradan çıktı ve bu hal Çekoslovakyanın kuşkulanmasını intaç etti. O suretle ki herkes, orta Avrupada bir hareket vukuundan korkar oldu. Bu arada Avusturyada Habsburg hanedanının tekrar saltanata geleceği haberleri siyasî ufku büsbütün karıştırdı. Silâh patlama korkusunun menşeleri bunlardır. — Süreyya

Amerika'da Yeni Nafia Programı

Vaşington, 1 (A.A.)— Reisicümhur M. Ruzvelt, elyevm hali tasfiyede bulunan nafiâ idaresi yardım müessesesinin yerine yeniden millî bir yardım programı hazırlamaktadır. Bu program, ziraatte ve sanayide muhtaç bir hale gelmiş ailelerle büyük şehir işsizlerine yardımı temin etmektedir. Bu işe konan 950 milyon dolar tahsisatın ilkbahar sonuna kadar yetişeceğini Reisicümhur ümit ediyor.

Amerikaya Gelecek Ecnebi Aktörler

Vaşington, 1 (A.A.) — Amerikaya gelecek ecnebi aktör ve mugannilerin adedini tahdide matuf iki kanun lâyihası Meb'usan Meclisinin muhacirin encümeni tarafından kubul ve tasdik edilmiştir.

Silâh İşinde Fransanın Son Sözü

Paris 1 — İngiliz Hariciye Müsteşarı M. Eden bu sabah Romadan buraya gelmiştir. M. Eden, silâhlar meselesi hakkında Roma ve Berlinde yaptığı görüşmelerin neticelerine dair Fransız Başvkilile Hariciye nazırına izahat vermiştir.

Fransanın Son Sözü

Paris 1 (A.A) — Hükûmetin millî müdafaa için hazırladığı projeler meclise verilmiştir. Bu projelerde bilhassa Dunkerk zırhlısı tipinde bir harp gemisi ile bir torpito ve iki deniz altı gemisinin inşasına ait teklifler vardır.

Diğer tarftan Âyan Meclisi askerî encümenine bu hususta izahat veren M. Messini, Avrupanın bugünkü vaziyeti karşısında Fransanın terki teslihatı azamî surette yaptığını söylemiş, Fransız ordusunun 300,000 nefere indiğini bildirmiştir.

Avusturyada

Bombalar Patladı, Bazı Evlere Hitler Bayrağı Asıldı

Viyana 1 (A.A) — Nasyonal sosyalist fırkası müfettişi M. Haliç tarafından ilân edilen mütareke dün öğleyin bitmiştir. Bu münasebetle İnsbrükte birçok fişenkler patlamış, bazı binalara Hitler haçı taşıyan bayraklar asılmış, ve zabıta tarafından bazı kimseler tevkif edilmiştir. Tirol, Graz gibi bazı yerlerde patlıyan fişenk ve bombalar hasaratı mucip olmuştur. Akşama doğru sükûnet tamamen avdet etmiştir.

Vatana Hiyanet İttihamı

Viyana 1 — Sosyal-Demokrat fırkası idare heyetini teşkil eden yirmi kişi yakında vatana hiyanet suçu ile ittiham edilerek mahkeme altına alınacaklardır.

Japonyada Bir Nazırın İstifası

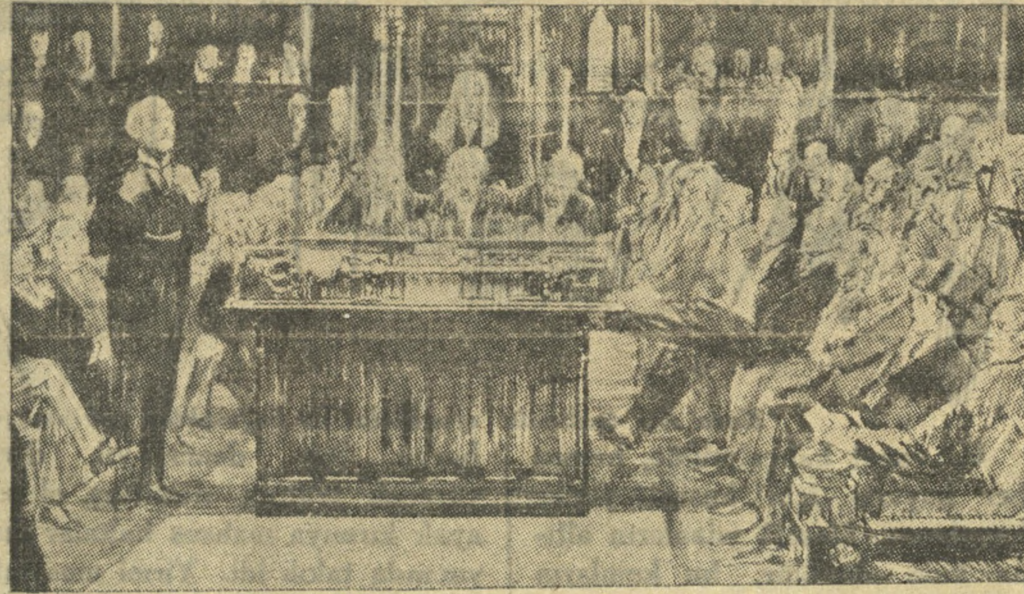
Tokyo, 1 (A.A.) — Maarif Nazırı M. Hotoyama, Senkuji fırkasında vaki bir suiistimal töhmetinden dolayı istifa etmiştir. Bu mesele, elyevm Japon Parlamento azasından bir heyet tarafından tetkik olunmaktadır.

Kıral Borisin Seyahati

Berlin 1 (A.A) — Bulgaristan Kıralı Boris Reisicümhur M. Hindenburgu ziyaret etmiş ve riyaseticümhur sarayında M. Hitlerin de hazır bulunduğu ziyarete iştirak eylemiştir.

Avam Kamarasında Bir Hâdise Çıktı..

Bir İşçi Meb'us, Kamarayı Bir Maskara Meclisi Olmakla İtham Etti

Avam kamarasına, toplantı hâlinde bir bakış

Londra, 1 (A. A.) — Avam Kamarasında, mesaî fırkası meb'uslarından M. Mak Govern İmperatorluk işleri hakkındaki dünkü müzakerat esnasında bir hâdiseye sebebiyet vermiştir.

Mumaileyh, reise hitap ederek Avam Kamarası civarında bulunan işsizlerin meclise kabul edilmelerini istemiş ve zabıta memurlarının, meclise girmek isteyen halkı muayenaye tabi tutarak üst başları pek düzgün olmayan kimseleri içeri bırakmadığını söylemiştir.

Reis, halkın meclise kabulü hususunda mutat veçhile hareket edildiği cevabını vermiştir. Bilmukabele Goven iddiasında ısrar edip de, reisin ihtarlarına maruz kalınca:

" — Cehenneme kadar yolunuz var. Defolun„ diye bağırmış ve:

" — Bu meclis bir maskaralıktan ibarettir„ diye söylenerek, pürhiddet dışarı çıkmıştır. Bu esnada, Avam Kamarası binasi kapılarında birçok işsizler birikmiş, mühim zabıta kuvvetleri intizamı muhafazaya çalışıyorlardı.

M. Mak Govern bu işsizlere dağılmalarını tavsiye etmiş, onlar da bunu dinleyip hemen oradan uzaklaşmışlardır.

İşsizlerin bazıları, muhtelif meb'uslar tarafından da meclis binası dahiline kabul olunmuşlardır.

Brükseldeki Sefirler

Brüksel, 1 — Yeni Kıral bütün sefirleri kabul etmiştir.

Boyuna Altın Akını

Plimut, 1 — Korfu vapuru, Uzak Şarktan ve Hindistandan getirmiş olduğu üç buçukmilyon İngiliz lirası kıymetindeki altın hamulesini bugün buraya boşaltmıştır.

İngiliz Faşistleri

Ecnebilerden Yardım Görüyorlarmış

Londra 1 (A.A.)— Lord Konot büyük Britanyadaki Faşist teşkilâtı hakkında lordlar kamarasında hükûmetten malûmat istemiş, bu teşkilâta büyük sanayi erbabının, hatta bazı ecnebi devletler ve lortlar kamarası azalarından bir kısmının para yardımı yaptıklarını işittiğini söylemiştir. Hükûmet namına cevap veren Lord Feversham başlıcası Sir Mosley'in idaresindeki İngiltere Faşistleri Birliği namını taşıyan beş Faşist teşekkül hakkında izahat vermiş ve:

"— Buna mensup olanların sayısını bildirmek mümkün değildir. Varidat membaları da bizce meçhuldür„, demiştir.

Yine Canavar

Denizden Çıkarılan Korkunç Bir Mahlûk

Şerburg, 1 — Sekiz metre boyunda, uzun boylu ve ufacık kafalı, balina cinsinden bir canavarın leşi, bu civardaki kayalıklara düşmüştür. Canavar, tabiat mütehassısları tarafından tetkik edilecektir.

Gönül İşleri

Kızını Evlendirirken Babanın Şartı

Balıkesirden gayet garip bir mektup aldım.

Bir genç, bir kızı seviyor. Onunla evlenmeye talip oluyor. Fakat kızın babasının bir şartı var:

— Anneni bana ver, ben de kızımı sana vereyim, diyor.

Zavallı oğlan, emeline kavuşmak için, annesine bu tekliften bahsediyor. Fakat kadın şiddetle reddediyor ve bir daha bundan bahsedilmemesini tenbih ediyor.

Kızının saadetini kendi hırsın feda edecek kadar insanlık hissinden mahrum bir baba olabileceğini zannetmiyordum. Meğer dünyada böyle babalar da varmış.

Bu babaya verilecek cevap, kendisine sormadan kızını alıp evlenmektir. Zaten kız bu zihniyette babanın elinde mahvolmıya mahkûmdur. Onu ikna etmelidir. Nihayet baba, kızını mirastan mahrum edebilir. Her halde siz de evlenirken onun mirası hatırı için bu işi yapacak değilsiniz.

✶

" Bir dul kadınla evlendim. Fakat bin defa pişman oldum. Durup durup bana eski kocasının iyiliğinden bahseder. Ne yapacağımı şaşırdım.„ Fuat

Kendinizi ona pahalı satınız. Arada sırada evden kaybolunuz. Bu şekilde konuşmalardan hoşlanmadığınızı anlatınız.

✶

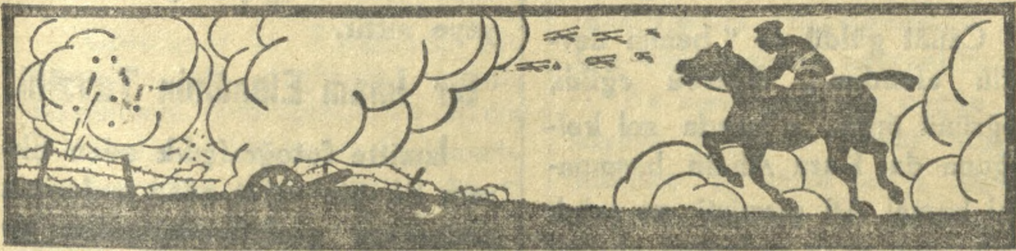
Karım çok para canlı. İşimin iyi gidip gitmediğini sormaz, sadece para ister. Veremediğim zaman kıyameti koparır. Bu kadına vaziyeti nasıl anlatayım?

Faik

Onu işinizle alâkadar etmeye çalışın. Akşamları, ona gündüzleri çektiğiniz sıkıntılardan, maruz kaldığınız güçlüklerden bahsedin. Tedricen vaziyeti anlamasını temin edin. Sizden para istemekte ısrar etmesi vaziyeti bilmediğindendir.

HANIMTEYZE

Edebî Tefrika 2 — 1 - 3 - 933 — Burhan Cahit

Alay Emri

Dünkü kısmın hulâsası

Onlar tam yedi bekâr, genç ve dinç zabittir. Stajyer olarak mektepte bulunuyorlar. Manevrada gösterdikleri muvaffakıyetten dolayı mektep müdürü onlara iki gün izinli olduklarını tebliğ etmiştir. Şimdi neşe içinde gülüşüp konuşarak iki günü nasıl geçireceklerinin plânını hazırlamakla meşguldürler.

Yeni başlıyan bahar Taksim bahçesindeki ağaçları yeşertmişti. Ciğerleri yıkayan temiz havada taze bir yaprak kokusu vardı.

Genç insanların sevmek ve sevişmek duygusunu kamçılayan bu bahar havası bahçeye giren yedi genç zabiti âdeta şahlandırdı. Bahçe kalabalıktı.

İlk yaz güneşine açılan taze kollar, bütün kış kürkler altında uyuştukları için baharla beraber yeniden tomurcuklanmış gibi fışkıran genç kadın göğüsleri bahçenin biraz geç kalan çiçeklerini aratmıyacak kadar çoktu.

Hepsinin başında bir sevgi ve heyecan ihtiyacı dolaşıyordu.

Temiz ve şık yedi genç zabit ileride buldukları bir köşeye yerleştiler.

Mülâzım Şükrü bira ısmarladı.

— Yarın akşam bol bol eğleneceğiz, şimdi yalınkat bir cilâ yapalım, diyordu.

Mülâzım Necdet güldü:

— Sanki yarın akşam şampanya ziyafeti çekecekmiş gibi.

Mülâzım Şadi:

— Alman miralayının hikâyesini biliyor musunuz siz. Bizim Şükrü galiba bize de öyle bir müsabaka yapacak?

Hep birden atıldılar:

— Anlat bakalım.

İyi Almanca bildiği için o lisandan birçok hikâye ve fıkralar öğrenen mülâzım Şadi birasını yarıya kadar içtikten sonra anlatmağa başladı:

Potsdam'da bir Alman fırka garnizonunda ziyafet veriliyormuş:

— Bizim Mülâzım Şükrü'nün yarın akşamki ziyafeti gibi mi?

— Yok. Bu fırkanın her yıl âdet edindiği resmî ziyafet.

— Ey.

— Ziyafete riyaset için miralay; şarapların, şampanyaların içilip başların dumanlandığı bir sırada masanın üzerinde yaldızlı kâğıtlara sarılmış iki şişe koydurmuş ve ayağa kalkmış.

— Arkadaşlar, demiş, yedik, içtik. Güzel bir gece geçirdik. Silâh arkadaşlarımızı bir araya toplayan bu gecenin güzel bir hatırası ile nihayet bulmasını temin için bir şey düşündüm. Masanın üzerinde iki şampanya şişesi görüyorsunuz ya. Bunları bu akşam içinizden birine hediye edeceğim.

Bu müjde üstüne tabiî herkeste bir yutkunma.

— Ey.

—Miralay devam etmiş: Hediye edeceğim amma bir şartla.

Bütün başlar dikilmiş. Acaba şart ne?

Miralay gülümsemiş:

— Hepiniz hayatınızın en mes'ut en heyecanlı bir anını anlatacak. Hayatının en samimî, en lezzetli zamanlarını anlatanlardan hangisi en çok takdir edilirse bu iki şişe şampanyayı o kazanacak!

Ve miralay bu haberi verdikten sonra rütbe sırasile birer birer hayatlarının en güzel zamanını anlatmaları için yerine oturmuş. Fırkanın erkânı harbiye reisi bir binbaşı kalkmış. Mahmuzlarını şakırdatmış ve miralayı selâmladıktan sonra anlatmış:

— Miralayım. Hayatımın en heyecanlı, en mes'ut zamanı son muharebede düşman üzerine yaptığımız bir hücumun zaferle neticelendiğini gördüğüm andır.

Bu hatıra alkışlarla karşılanmış.

Arkasından topçu kumandanı bir binbaşı kalkmış:

— Miralayım, demiş, size ömrümün en leziz dakikalarını anlatayım. Bir gün bataryalarımı düşmana karşı hazırlamıştım. Keşif raporlarına göre nişangâh tertibatını da hazırlamıştım.

İlk ateş emrini verdikten on dakika sonra telefonla bir haber aldım. Mermilerim düşmanın karargâhı üstüne küme halinde öyle inmiş ki düşman bu anî felâketten şaşalamış ve panik halinde ric'at etmiş. Bunu duyduğum dakika ömrümün en aziz bir hatırasıdır.

Topçu kumandanının bu hikâyesi de alkışlanmış. Sıra dik bıyıklı, paravan gibi dik ve geniş bir alay kumandanına gelmiş, selâmı çakıp anlatmıya başlamış:

— Aziz miralayım. Ben de size ömrümün en kıymetli zamanlarını hikâye edeyim. Bilirsiniz ki ben harp adamı olduğum kadar bir az da mütalea heveslisi bir askerim. Hayatımın yarısı kışlada, talimde, cephede geçerse yarısı da kütüphanede geçmiştir ve inkâr edilemez ki arazi üzerinde kazanılan muvaffakiyetlerin sırrı daha ziyade masa başlarında, harita ve kitap üzerinde sarfedilen emeklerdedir. Benim de ömrümün en kıymetli anları kütüphaneme kapanıp eski kumandanların hatıralarını, harp ilminin nazariyelerini tetkik ettiğim zamanlardır.

Alay kumandanının bu hikâyesi de takdir edilmiş. Ve bütün zabitler, tabur kumandanları mesleklerine, muvaffakiyetlerine dair bunlara benzer hatıralarını anlatmışlar.

(Arkası var)